

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.411.001.06.2017
I/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli I/17/001 – Zapewnienie bezpieczeństwa uczniów podczas zajęć na strzelnicach szkolnych

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie

Kontroler Zbigniew Rudnicki, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli Nr LRZ/33/2017 z dnia 20 lutego 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 1)

Jednostka kontrolowana Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 im. Ignacego Łukasiewicza w Krośnie

Kierownik jednostki kontrolowanej Joanna Kubit, Dyrektor od dnia 1 września 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 2-3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 w Krośnie (ZSP nr 4), w celu prowadzenia strzelań szkoleniowych, sportowych i rekreacyjnych oraz treningów i zawodów strzeleckich, posługiwano się pneumatycznymi urządzeniami do strzelania o energii pocisku poniżej 17 J, które nie były bronią w rozumieniu art. 8 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. *o broni amunicji*².

Przeprowadzając adaptację budynku magazynowego na strzelnicę, bez zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania organowi nadzoru budowlanego, naruszono zapis art. 30 ust. 1a oraz art. 71 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*³.

Dyrektor ZSP nr 4 zatwierdziła *Regulamin korzystania ze strzelnicy*, który był zgodny z *Wzorcowym regulaminem bezpiecznego funkcjonowania strzelnic*⁴, i został zatwierdzony przez Prezydenta Miasta Krosna.

Zajęcia prowadził nauczyciel, właściwie przygotowany do prowadzenia tego typu ćwiczeń, dokumentując rzetelnie każde z zajęć.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dz. U. z 2012 poz. 576 ze zm.

³ Dz. U. z 2016 r., poz. 290 ze zm.

⁴ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 marca 2000 r. - Dz. U. z 2000 r., Nr 18, poz. 234 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Spełnianie wymogów związanych z dopuszczeniem obiektów strzelnic szkolnych do użytkowania

ZSP Nr 4 posiada Statut zatwierdzony przez Dyrektora ZSP Nr 4 we wrześniu 2016 r.

Organem prowadzącym ZSP nr 4 jest Gmina Miasto Krosno.

W skład ZSP Nr 4 wchodzi: Technikum Nr 4 - 4-letnie, VI Liceum Ogólnokształcące - 3-letnie, Szkoła Policealna – 2-letnia, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 4 - 3-letnia. W roku szkolnym 2016/2017 w ZSP Nr 4 kształciło się łącznie 740 uczniów.

(dowód: akta kontroli str.4-33)

W budynku byłych magazynów warsztatów szkolnych ZSP Nr 4 znajdują się dwie strzelnice, jedna strzelnica pneumatyczna oraz druga strzelnica kulowa.

Dyrektor ZSP Nr 4 zarządzeniem Nr 466/16/11 z dnia 20 czerwca 2011 r. wprowadził zakaz używania strzelnicy kulowej, w związku ze złym stanem technicznym budynku.

Kolejny dyrektor ZSP Nr 4 zarządzeniem nr 469/19/11 z dnia 1 września 2011 r. utrzymał w mocy poprzednie zarządzenie, zakazujące używania strzelnicy kulowej na czas nieokreślony.

Strzelnica pneumatyczna posiada 18 stanowisk strzeleckich, wyposażonych w linkowe transportery tarcz oraz metalowe kulochwyty, usytuowane pod kątem, w celu odbijania śrutów w kierunku podłogi.

Pomieszczenie strzelnicy nie posiada ogrzewania.

(dowód: akta kontroli str.34-36)

Obiekt strzelnicy został urządzony w istniejącym parterowym, prefabrykowanym budynku, wcześniej służącym jako magazyn warsztatów szkolnych.

Nieruchomość, na której znajduje się obiekt byłego magazynu warsztatów szkolnych, była przekazana w trwały zarząd ZSP Nr 4 decyzją prezydenta Miasta Krosna w dniu 1 września 2004 r., w celu prowadzenia działalności należącej do zakresu jednostki.

Dyrektor ZSP Nr 4 Joanna Kubit wyjaśniła, „*że pomieszczenie strzelnicy szkolnej zostało zaadaptowane we własnym zakresie, po likwidacji części warsztatów szkolnych na przełomie lat 80/90. Strzelnica została zaadaptowana do używania broni pneumatycznej poniżej 17 J. Szkoła nie dysponuje żadnymi dokumentami dotyczącymi przekazania obiektu do eksploatacji. Obiekt strzelnicy nie był zaprojektowany przez uprawnionego projektanta z powodu adaptacji dokonanej we własnym zakresie i nie ma też decyzji Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, zezwalającej na jej użytkowanie.*”

(dowód: akta kontroli str.37-40)

Dla obiektu strzelnicy w ZSP Nr 4 nie uzyskano decyzji na użytkowanie od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego (PINB) w Krośnie.

Zmiana użytkowania pomieszczeń magazynowych na strzelnicę nie była zgłoszona do PINB w Krośnie, jak tego wymaga przepis art.71 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.

Budynek w którym mieści się strzelnica nie był poddawany kontroli stanu technicznego, zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy *Prawo budowlane*, pomimo

poddania kontroli pozostałych obiektów szkolnych w dniu 16 sierpnia 2016 r. przez uprawnionego specjalistę.

Dyrektor ZSP nr 4 Pani Joanna Kubit wyjaśniła, „że 1 września 2004 r. Szkoła otrzymała prawo trwałego zarządu do nieruchomości zabudowanej, oznaczonej jako działka nr 2900/4, na której jest umiejscowiony budynek, używany wcześniej na cele magazynowe przez Centrum Kształcenia Praktycznego. W budynku tym własnymi środkami została urządzona strzelnica pneumatyczna, w której odbywają się sporadycznie zajęcia i zawody strzeleckie. Zmiana użytkowania budynku z magazynu na działalność edukacyjną już w 2005 r. była bardzo kosztowna i wynosiła ponad 350 000 zł. Szkoła nie posiadała i nie posiada takich środków. Wobec powyższego, ówczesna dyrekcja szkoły zrezygnowała z ewentualnego przystosowania obiektu i dlatego nie został on zgłoszony do PINB oraz nie był poddawany kontroli stanu technicznego.”

(dowód: akta kontroli str.40,42, 95-99)

W dniu 20 marca 2017 r. Dyrektor ZSP Nr 4, zarządzeniem Nr 13/2017, zamknęła do odwołania strzelnicę szkolną „w związku z przeprowadzoną kontrolą w szkole przez Najwyższą Izbę Kontroli i po stwierdzeniu braku prawidłowej dokumentacji budowlanej (zgodnie z art. 71 ustawy Prawo budowlane).”

(dowód: akta kontroli str.43)

ZSP Nr 4 posiada „Regulamin Strzelnicy Pneumatycznej Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 w Krośnie”.

Regulamin ten był zgodny z wzorcowym regulaminem strzelnic, określonym w cytowanym rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 marca 2000 r. w sprawie wzorcowego regulaminu strzelnic.

Regulamin strzelnicy był opieczętowany pieczęcią „Uczniowski Międzyszkolny Górniczy Klub Sportowy „NAFTA” Krosno przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 4 im. Ignacego Łukasiewicza” i był zatwierdzony w dniu 10 września 2012 r. przez prezesa UMGKS „NAFTA” Joannę Kubit oraz przez Zastępcę Prezydenta Miasta Krosna Bronisława Barana.

W Regulaminie strzelnicy zapisano, że strzelnica jest obiektem sportowym, przeznaczonym do prowadzenia strzelań szkoleniowych, sportowych i rekreacyjnych oraz treningów i zawodów strzeleckich, z użyciem broni pneumatycznej.

Regulamin był wywieszony na ścianie strzelnicy.

(dowód: akta kontroli str.44-46)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor ZSP Nr 4, dokonując adaptacji pomieszczenia magazynu warsztatów w 2005 r. na strzelnicę, nie zgłosił do organu nadzoru budowlanego zmiany sposobu użytkowania tego pomieszczenia, naruszając zapis art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.
2. Obiekt, w którym mieści się strzelnica nie był poddawany przeglądom stanu technicznego zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie⁵ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

2. Bezpieczeństwo prowadzonych zajęć i przestrzeganie warunków bezpieczeństwa

Na strzelnicy pneumatycznej były prowadzone zajęcia kółka strzeleckiego w formie zajęć pozalekcyjnych w wymiarze 2 godzin tygodniowo.

W dzienniku zajęć odnotowywano obecność uczniów na zajęciach.

Program zajęć w roku szkolnym 2015/2016, zatwierdzony przez Dyrektora ZSP Nr 4, obejmował 74 godziny zajęć i dotyczył następującej tematyki:

- zapoznanie z regulaminem strzelnicy, omówienie zasad BHP na zajęciach,
- teoretyczne podstawy obsługi broni,
- pierwsza pomoc w nagłych przypadkach,
- egzamin ze znajomości przepisów BHP, obsługi broni, regulaminu strzelnicy,
- nauka trzymania broni, przyjmowania prawidłowej postawy, prawidłowego ściągania języka spustowego, celowania, techniki zmniejszającej rozrzut w poziomie,
- trzymanie łokcia lewej ręki pod bronią,
- jednakowego trzymania broni w dłoni,
- pionowego nacisku kości policzkowej na górną część kolby,
- trzymanie (w postawie klęczącej) lewego kolana pod bronią,
- prostopadłego ściągania języczka spustowego,
- nauka techniki zmniejszającej rozrzut w pionie, ogólnego rozluźnienia mięśni, trzymania broni z jednolitą siłą, koncentracja na wybranych przyrządach celowniczych, zachowanie niezmiennego rozkroku w postawie stojącej, płynnego ściągnięcia języczka spustowego,
- nauka zachowań jednakowych, oddawanie strzału na wydechu, niezmiennianie odległości oczu od szczerbinki,
- nauka koncentracji na wybranych przyrządach celowniczych,
- przepisy dotyczące zawodów sportowych,
- rodzaje konkurencji w strzelectwie sportowym,
- zasady strzelania w postawie leżącej i klęczącej,
- ćwiczenia praktyczne w strzelaniu,
- organizacja zawodów strzeleckich (memoriał im. J. Barana, mistrzostwa szkoły),
- godziny do dyspozycji nauczyciela.

(dowód: akta kontroli str.47-65)

Zajęcia strzeleckie z młodzieżą prowadził, zgodnie z przydziałem czynności, nauczyciel wychowania fizycznego Dariusz Płaza, posiadający legitymację instruktora strzelectwa sportowego, dopuszczony do posiadania broni palnej, sportowej, małokalibrowej, bocznego zapłonu i pneumatycznej, w celach szkoleniowych.

Prowadzący zajęcia strzeleckie posiadał certyfikat do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy wydany w dniu 20 maja 2012 r. przez Centrum Edukacji Zdrowotnej.

(dowód: akta kontroli str. 66-73)

Zajęcia strzelectwa sportowego były prowadzone jako zajęcia pozalekcyjne w formie zajęć sportowych ze strzelectwa sportowego na podstawie planu zajęć oraz planu pracy szkolnej sekcji strzelectwa sportowego, zatwierdzonych przez Dyrektora ZSP Nr 4 w dzienniku zajęć.

W roku szkolnym 2014/2015 sekcja strzelecka liczyła 13 uczniów, w 2015/2016 kółko strzeleckie liczyło 15 członków, a w roku szkolnym 2016/2017 liczyło 14 uczniów.

Zajęciami strzeleckimi w roku szkolnym 2016/2017 było zainteresowanych 15 uczniów, co stanowi 2 % uczniów ZSP Nr 4.

W kontrolowanym okresie ZSP Nr 4 nie udostępniał obiektu strzelnicy innym podmiotom.

(dowód: akta kontroli str. 47-65)

Nauczyciel prowadzący zajęcia ze strzelectwa składał Dyrektorowi ZSP Nr 4 pisemne sprawozdania z zajęć pozalekcyjnych ze strzelectwa, w którym wymieniał osiągnięcia uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 74)

Wszyscy uczestnicy zajęć na strzelnicy byli i są ubezpieczeni poprzez grupowe ubezpieczenie uczniów szkoły od nieszczęśliwych wypadków.

Polisa ubezpieczeniowa Nr 922200536 grupowego ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków dla wychowanków i pracowników placówek oświatowo - wychowawczych wystawiona była przez AXA Towarzystwo Ubezpieczeń i Asekuracji S.A.

(dowód: akta kontroli str. 75-76)

W ZSP Nr 4 była prowadzona ewidencja wypadków uczniów .

W roku szkolnym 2014/2015 w ewidencji było odnotowanych 13 wypadków uczniów, w roku 2015/2016 - 19 wypadków, a w roku 2016/2017, do dnia 21 lutego 2017 r – 21 wypadków.

Wszystkie ewidencjonowane wypadki były szczegółowo opisane w formularzu „Zgłoszenie wypadku ucznia”.

Żaden ze zgłoszonych wypadków uczniów nie zdarzył się na strzelnicy szkolnej ani w związku z zajęciami strzeleckimi.

Za bezpieczeństwo uczestników zajęć strzeleckich odpowiada nauczyciel prowadzący zajęcia strzeleckie.

(dowód: akta kontroli str. 41,77-82)

W dyspozycji opiekuna strzelnicy było 12 szt. urządzeń pneumatycznych, których energia kinetyczna śrutu opuszczającego lufę nie przekraczała 17 J, w tym 3 pistolety pneumatyczne i 9 sztuk karabinków pneumatycznych.

Broń ta była własnością Ligi Obrony Kraju i udostępniona ZSP Nr 4 do celów szkoleniowych, na podstawie umowy z dnia 1 listopada 2006 r.

Broń strzelecka była przechowywana w 3 zamykanych metalowych szafach, znajdujących się w magazynie sportowym, odpowiednio zabezpieczonym kratami na drzwiach i oknach, położonym na parterze głównego budynku Szkoły.

W tym samym magazynie Zarząd Powiatowy Ligi Obrony Kraju w Krośnie magazynował we własnych szafach broń palną - pistolety i karabinki sportowe, które wcześniej były wykorzystywane w aktualnie nieczynnej strzelnicy kulowej.

(dowód: akta kontroli str. 34,83,84,85-94)

Dyrektor ZSP Nr 4 wyjaśniła . „*że nie zdarzały się wypadki związane z zajęciami ze strzelectwa. Strzelnica nie była udostępniana innym podmiotom do prowadzenia zajęć. Broń była przenoszona poza strzelnicę podczas wyjazdów na zawody sportowe. Jest ona przewożona w odpowiednich pokrowcach, zgodnie z wymogami przewozi ją zawsze instruktor strzelectwa.*

(dowód: akta kontroli str. 41)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

i

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność ZSP Nr 4 w zbadanym obszarze.

Opis stanu
faktycznego

3. Wykonywanie nadzoru nad funkcjonowaniem strzelnicy szkolnej

Dyrektor ZSP Nr 4 zatwierdzał program zajęć ze strzelectwa sportowego, ustalony w dzienniku zajęć.

Prowadzący zajęcia sportowe corocznie składał „Sprawozdanie z zajęć pozalekcyjnych ze strzelectwa sportowego oraz lekkiej atletyki”

(dowód: akta kontroli str. 53-58,74)

Organ prowadzący ZSP Nr 4 nie dokonywał żadnych kontroli w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć dodatkowych ze strzelectwa sportowego na strzelnicy szkolnej.

Kontrole odnotowane w książce kontroli dotyczyły przede wszystkim stanu sanitarnego Szkoły i przeprowadzane były przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną Oddział Higieny Dzieci i Młodzieży w Krośnie.

(dowód: akta kontroli str.100-102)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność ZSP Nr 4 w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

1. Dokonanie zgłoszenia do właściwego organu nadzoru budowlanego zmiany sposobu użytkowania obiektu byłych magazynów na strzelnicę, zgodnie z art. 71 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*, przed wznowieniem ćwiczeń strzeleckich z młodzieżą na strzelnicy pneumatycznej.
2. Dokonanie przeglądu stanu technicznego budynku strzelnicy, zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy *Prawo budowlane*.

⁶ t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 524

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia   kwietnia 2017 r.

Kontroler
Zbigniew Rudnicki
Doradca techniczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis

.....
podpis